Perustuslakivaliokunta

Perjantai 8.3.2024 klo 9.30—10.48

Läsnä
puheenjohtaja Heikki Vestman kok
varapuheenjohtaja Vilhelm Junnila ps (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (3 osittain)
jäsen Maria Guzenina sd (3 osittain)
jäsen Petri Honkonen kesk (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (3 osittain)
jäsen Hannu Hoskonen kesk (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (3 osittain)
jäsen Teemu Keskisarja ps
jäsen Anna Kontula vas
jäsen Jarmo Lindberg kok
jäsen Mats Löfström r (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (3 osittain)
jäsen Mira Nieminen ps (1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (3 osittain)
jäsen Johanna Ojala-Niemelä sd
jäsen Karoliina Partanen kok
jäsen Onni Rostila ps (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (3 osittain)
jäsen Ville Valkonen kok
varajäsen Janne Heikkinen kok
varajäsen Saara-Sofia Sirén kok (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (3 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Johannes Heikkonen
valiokuntaneuvos Mikael Koillinen
valiokuntaneuvos Liisa Vanhala

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 9 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tuomioistuimien turvatarkastuksista annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 63/2023 vp

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- hallitussihteeri Jarkko Mannerhovi, oikeusministeriö
- professori Sakari Melander
- dosentti, tenure track -professori Anu Mutanen

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

4. Ihmisoikeuskeskuksen johtajan virka, neljän vuoden toimikausi

Valiokunnan oma asia O 13/2024 vp

Valiokunnassa olivat 7.3.2024 haastateltavina:

OTT Kristiina Kouros
OTK, VT Leena Leikas
VTT, VTM Kaari Mattila
OTT, VTM Natalia Ollus
OTT, VTM Jarna Petman
YTM Susan Villa.

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 19 c §:n 1 momentin mukaan Ihmisoikeuskeskuksella on johtaja, jolla tulee olla hyvä perehtyneisyys perus- ja ihmisoikeuksiin. Eduskunnan oikeusasiamies nimittää johtajan neljän vuoden toimikaudeksi saatuaan asiasta perustuslakivaliokunnan kannanoton.

Viran kelpoisuusvaatimuksena on hyvä perehtyneisyys perus- ja ihmisoikeuksiin. Hallituksen esityksen (HE 205/2010 vp) mukaan ilmaisun on tarkoitettu kattavan sekä perustuslaissa määritellyt perusoikeudet että kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin sisältyvät ihmisoikeudet mukaan lukien EU:n perus- ja ihmisoikeusulottuvuus EU:n peruskirjoineen. Koska virka on erittelyvirka, siihen voidaan nimittää vain Suomen kansalainen. Hakuilmoituksessa todettiin, että tehtävän menestyksellinen hoitaminen edellyttää johtamistaitoa, hyviä vuorovaikutus-, verkostoitumis- ja yhteistyötaitoja sekä hyvää kotimaisten kielten ja englannin kielen taitoa. Muu kielitaito ja aikaisempi kokemus perus- ja ihmisoikeusosaamista vaativista kansallisista tai kansainvälisistä tehtävistä ilmoitettiin katsottavan eduksi.

Valiokunnan mielestä parhaiten nämä edellytykset täyttävät (aakkosjärjestyksessä) OTT, VTM Natalia Ollus ja OTT, VTM Jarna Petman.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Eläinten oikeudet perustuslakiin

Kansalaisaloite KAA 8/2023 vp

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman. Valiokunta päätti järjestää asiassa julkisen kuulemisen, jota yleisö voi seurata verkkolähetyksenä. Julkiseen kuulemiseen kutsutaan

aloitteen tekijät, oikeusministeriön edustaja, professori Mikael Hidén, professori Niina Mäntylä, professori Tuomas Ojanen ja professori Veli-Pekka Viljanen.

Valiokunta päättää muista kuultavista myöhemmin erikseen.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hyvinvointialueesta annetun lain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 2/2024 vp

Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava hallintovaliokunnalle.

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman. Kutsutaan kuultaviksi: valtiovarainministeriön edustaja, sosiaali- ja terveysministeriön edustaja, professori (emerita) Raija Huhtanen, dosentti, tenure track -professori Anu Mutanen, professori Olli Mäenpää ja professori Tomi Voutilainen.

7. Valiokunnan matka Lappiin 2.-3.4.2024

Hyväksyttiin ohjelmaluonnos valmistelun pohjaksi.

8. Viikkosuunnitelma

Ilmoitettiin viikkosuunnitelma.

9. Muut asiat

Keskusteltiin Latvian perustuslakituomioistuimen vierailusta.

10. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on tiistaina 12.3.2024 klo 9.30.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Mikael Koillinen